skulptuuri alal. 1920. a. lõpul käis ta Moskvas ja 1921. a. hilissuvel Pariisis. Sept-st 1922 dets-ni 1923 töötas K. Viimsi mõisas Tallinna lähedal. 1924. a. ehitas ta endale Kadriorgu skulptuuriateljee. Sellele järgnes viljakas tööperiood mitme abilisega. 1926. a. sattus K. teravasse vastuollu juhtivate kunstiringkondadega; ta arvustavad sõnavõtud „Päevalehes" E. Kultuurkapitali Kujutava Kunsti Sihtkapitali summade jaotamise põhimõtete ja kunstnikkude kutse-eetiliste väärnähtuste kohta ajendasid K-i osalise boikottimise kaaskolleegide poolt ja Kultuurkapitalist temale määratud tööstipendiumi kinnipidamise. S. a. sügisel K-i poolt avaldatud teravad arvustused Eesti Kujutavate Kunstnikkude Keskühingu V ja Eesti Kunstnikkude Liidu IV kunstinäituse üle põhjustasid rea kohtuprotsesse. Neil asjaoludel ning ka majanduslikel kaalutlusil otsustas K. jäädavalt kodumaalt lahkuda ja asuda Austraaliasse. Lahkunud apr-s 1927 Eestist, peatus ta mõnda aega Riias (kus ta modelleeris ms. Riia linnapea Andersons'i ja prof. V. Purvītis'e portreepead) ja Londonis. Austraalias (Melbourne'is, Sydney's jm.) tutvus ta töötingimustega ja kunstieluga. Ent leidmata rahuldust sealseist oludest sõitis ta Tseiloni, Durbani, Kaplinna, Kanaari saarte ja Londoni kaudu nov-i lõpuks 1927 kodumaale tagasi. Matk oli K-i viljastanud uute loominguliste ideede ja tehniliste probleemidega. Pidevalt jätkuva skulptuurloomingu kõrval hakkas ta teotsema ka keraamika alal. Austraalia-reisu ajal 1927. a. ehitas K-i ateljeesse keraamikapõletamise katseahju O. Murdmaa (Martinson), kellega K. alul töötas koos. 1928 soetas ta endale pronksivalu sisseseadu ning uue suurema, tehniliselt täiuslikuma keraamikaahju. Pronksivalu ning eriti keraamika alal tuli teha süstemaatselt väga palju kulukaid katseid mitmesuguste materjalisegude, põletusviiside kui ka glasuuride koostise kohta. Kodumaa saueliigid, mis sulasid liiga madalal temperatuuril (ca 1000° C), osutusid vähekõlvulisteks peenkeraamika tarvis; seejärel välismailt hangitud materjalid andsid aga soovitud tulemusi. Alul paljundas K. keraamilises tehnikas peamiselt oma skulptuurtöid — loomafiguure, päid, hiljemini ka ilunõusid, vaase, serviise jm. 1931. a. ehitatud EKA maja peaportaalile valmistas K. klinkerkivist laternakandjate figuurid, milleks tal tuli ehitada uus kõrgkuumust võimaldav põletusahi. Rohke katsetamine ruineeris aga K-i majanduslikult; ka suurema keraamikatööstusettevõtte rajamine Eestis ebaõnnestus. Kuid oma vormilt ja stiililt omapäraste, glasuuridelt mitmekesiste ja nüansirikaste toodetega võitis ta peagi tunnustuse ka väljaspool Eestit. Saanud 1934. a. ettepaneku siirduda Nõukogude-Venesse keraamikatööstuse organiseerivaks jõuks, tutvus K. juulis 1934 sealsete töötingimustega ja sõitis aug-s 1934 lõplikult N.-Venesse. Seal rajas ta 56 km Moskvast eemal, Moskva-Kaasani raudtee ääres Retšitsa külas Gžell'i keraamikatehase, mille tehniliseks ja kunstiliseks juhiks ta jäi oma elu lõpuni. Mainitud tehasesse ehitas K. 7 suurt keraamikapõletusahju ning tehas töötas umb. 100 töölisega. Apr-st maini 1935 viibis K. puhkusreisul Kaukaasias. 1935. a. suvel hakati talle ehitama isiklikku skulptuuriateljeed ja ta alustas modelleerimist. Kuid K. haigustus s. a. okt-i alguses kopsupõletikku ja suri 14. X 1935 ukj. Moskvas Botkini haigla Kremli osakonnas. 16. okt-l korraldati Moskvas Vene kunstnikkude keskorganisatsiooni poolt K-i auks suurejooneline mälestusaktus. Samal õhtul Moskva krematooriumis tuhastatud K-i põrm toodi s. a. 6. nov-l Tallinna, kus see asetseb K-i perekonnas urnis.

K-i mitmepalgelisest ja väga ulatuslikust toodangust puudub veel kõikehõlmav ülevaade. Alul silma paistnud nii maalijana kui ka kujurina, keskendas ta oma huvid peagi skulptuurile, mis vastas rohkem ta maailmatunnetuslaadile ja kunstilisele intentsioonile. K-i kui kujuri looming omab pöördelist tähtsust eesti kunstis. Lähtudes prantsuse moodsa skulptuuri (A. Rodin'i, E. Bourdelle'i, A. Maillol'i) vormiprobleemide mõjukonnast, süvenes ta ühtlasi vana-egiptuse, antiik-kreeka arhailise ajastu, gooti kui ka renessansi skulptuuri stiiliprobleemidesse ning kujundas iseseisva, meil seni valitsenud akadeemilis-klassitsistlikust vormikäsitlusest täiesti erineva stiili. Selle iseloomulikumaiks jooniks on suurte masside ja vormide kujundamine materjali omadustele vastavalt monumentaalseks,

Eesti biograafilise leksikoni tÃƒÂ¤ienduskÃƒÂ¶ide, 1940, lk. 136